

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยเหตุจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า โลกาภิวัดณ์ ซึ่งเป็นยุคที่เปี่ยมด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความรวดเร็วทางด้านการติดต่อสื่อสาร ข้อมูลข่าวสารความทันสมัยต่าง ๆ ก็สามารถรับได้ถึงกันอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดการถ่ายโอนวัฒนธรรมจากโลกตะวันตกสู่โลกตะวันออกได้อย่างรวดเร็วหรือจากสังคมที่เป็นสังคมเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม มาสู่สังคมที่เรียกว่า โลกแห่งอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยี ดังที่เห็นในปัจจุบัน วัยรุ่นเป็นกลุ่มวัยที่มีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคข้อมูลข่าวสารนี้ได้อย่างรวดเร็ว และเป็นวัยที่มีความคึกคะนอง ต้องการการเรียนรู้ อยากทดลอง ชอบเลียนแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมีความเป็นตะวันตกหรือมีความทันสมัยมากขึ้นประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของวัยรุ่นเอง ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปด้วย อาทิ เป็นคนรักสวยรักงามมากขึ้น ทำตัวให้เป็นที่ยอมรับ ให้เป็นที่สนใจหรือพึงพอใจของเพศตรงข้าม ดังที่จะเห็นในปัจจุบันอย่างชัดเจนในเรื่องของการแต่งกายตามแฟชั่น ตามความนิยมตามยุคสมัยเพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับและเข้ากับกลุ่มหรือเพศตรงข้าม การเที่ยวสถานบันเทิงที่มีเพิ่มขึ้นอย่างมากมายที่ให้ดึงดูดความสนใจแก่วัยรุ่น นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของครอบครัวจากเดิมที่มีพ่อแม่เป็นผู้เลี้ยงดู แต่การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นผู้ประกอบการจะต้องมีการทำงานต่างบ้านหรือในเมืองใหญ่ ๆ ไม่มีเวลาที่จะดูแลลูกทำให้บทบาทการเลี้ยงดูลูกหลานวัยรุ่นเป็นญาติผู้ใหญ่ เช่น ตายาย เป็นต้น ทำให้การอบรมหรือเอาใจใส่อาจจะไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสมัยนี้ได้ หรืออาจจะมีการแข่งขันในเรื่องของการเรียนสูงมากขึ้นเด็กวัยรุ่นมีความนิยมที่จะเซาซอกหักกันมากขึ้นเพื่อความสะดวกในการเรียน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีผลกระทบต่อวัยรุ่นเหล่านี้ทั้งในด้านกายภาพและชีวภาพทำให้การรับรู้ของวัยรุ่นที่มีต่อเรื่องเพศ การคบเพื่อนต่างเพศ มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งทำให้เกิดความขัดแย้งกับขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยหรือคำสั่งสอนของบิดามารดาจนน่าเป็นห่วง และส่งผลให้เกิดปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเป็นอย่างมากในปัจจุบัน

ดังรายงาน National institute of Child Health Development (1944, p.82 อ้างใน จิรพรรณ อินทา, 2542) พบว่าจากปี 1988 วัยรุ่นมีปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ร้อยละ 37.7 และเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 54 ในปี ค.ศ. 1990 และปัจจัยที่ทำให้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นก็อาจจะเนื่องมาจากการมีเพศสัมพันธ์ในอายุที่เร็วขึ้น มานพ คณะโต (2541) ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาจากนักเรียนชาย 19 กลุ่มทั้งสิ้น 70 คน และนักเรียนที่ไม่ใช่สมาชิกกลุ่มอีก 39 รายเป็นชาย 28 ราย เป็นหญิง 11 ราย พบว่านักเรียนเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 13 ปี ส่วนมากเริ่มร่วมเพศเมื่ออายุ 14-16 ปี มีนักเรียนเพียงร้อยละ 18 ที่ยังไม่เคยร่วมเพศ แต่ได้สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย ข้อมูลจากการสำรวจและวิจัยพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ตลอดระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมาชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ชัดเจนว่า วัยรุ่นในปัจจุบันมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเร็วขึ้นทุก ๆ ปี โดยเมื่อ 5 ปีที่แล้วตัวเลขอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 17.6 ปี รายงานล่าสุดของปี 2544 ระบุว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า 16 ปี ซึ่งมีจำนวนมากกว่า ร้อยละ 25 ของกลุ่มสำรวจทั้งหมด 18,000 ตัวอย่างและร้อยละ 20 ของวัยรุ่นกลุ่มนี้ เริ่มมีกิจกรรมทางเพศก่อนอายุ 13 ปี (สมประสงค์ พระสุจันทร์ทิพย์, 2544, หน้า 5)

ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดย สุทธิลักษณ์ ตั้งกุลบริบูรณ์ และคณะ (2542) พบว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นซึ่งศึกษาในนักเรียนและนักศึกษา มี 2 ลักษณะคือ มีการไปมาหาสู่กับเพื่อนต่างเพศ การไปเที่ยวไปสถานเริงรมย์ รวมทั้งการมีคูรักร การเปลี่ยนคูรักและการแสดงพฤติกรรมด้านการล่วงเกินทางเพศกับคูรัก อีกด้านหนึ่งคือการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย พฤติกรรมดังกล่าวส่วนใหญ่เกิดจากความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง มีความต้องการทางด้านความรักและความใกล้ชิดที่เกิดขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงตามสรีระร่างกาย ซึ่งเป็นความรักเพียงชั่วแล่นไม่มีการยับยั้งความคิดทำให้วัยรุ่นตัดสินใจ มีพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงโดยไม่คำนึงผลที่ตามมา จากการศึกษาพบว่า มีผู้ที่มิคูรัก ร้อยละ 47.7 และมีการเปลี่ยนคูรักถึง ร้อยละ 53.8 แสดงว่าไม่มีความแน่นอนและมั่นคงในอารมณ์ พฤติกรรมอีกอย่างหนึ่งที่มีความโน้มเอียงที่จะเกิดจนน่าเป็นห่วงคือ การไปมาหาสู่เพศตรงข้ามอย่างใกล้ชิดถึงที่พัก การพักหรือเช่าอยู่ในห้องเดียวกันที่หอพักซึ่งในปัจจุบันนี้จะพบได้เป็นอย่างมากอีกด้วย ความอิสระทางพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันนี้ เมื่อการแพร่ระบาดของโรคเอดส์มากขึ้นวัยรุ่นมีการปรับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ จากการที่มีกับหญิงบริการมาเป็นคนรัก หรือหญิงที่ตนรู้จักกันผิวเผิน เพราะคิดว่าปลอดภัยกว่า มีการศึกษาของ อารีย์ ดันบรรจง และ Jean Louis Lambaray (2542) มีการสนทนากลุ่มกับวัยรุ่นที่ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พบว่า

วัยรุ่นมีทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานว่าเป็นเรื่องธรรมดาและวัยรุ่นชายมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์กับคูรัก หญิงที่รู้จักกันผิวเผินมากกว่าหญิงบริการ และความคิดต่อการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักก่อนแต่งงานมีแนวโน้มสูงขึ้นและเป็นที่ยอมรับในวัยรุ่นหญิงมากกว่าแต่ก่อน ซึ่งสอดคล้องกับจากมติชนรายวันในคอลัมน์สายเกินไปหากตรวจเอ็ดส์ก่อนแต่งงาน พบว่าวัยรุ่นไม่ได้เชื่อมโยงเพศสัมพันธ์ของตัวเองกับเรื่องเอ็ดส์ กล่าวคือ นักเรียนชาย ม.5 มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนแล้วจำนวนนี้ใช้ถุงยางเพียงร้อยละ 25 เท่านั้นเพราะไว้ใจคูรัก และรู้สึกไม่ดีต่อถุงยางอนามัย

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้มีการเปลี่ยนแปลงไป ที่เห็นได้ชัดคือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและยังมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์ในอายุน้อยลงเพิ่มมากขึ้น การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการคุมกำเนิดหรือเพื่อการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การมีคู่นอนหลายคน การเสพยาเสพติดและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เหล่านี้เป็นพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นที่ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

การมีเพศสัมพันธ์เนื่องมาจากความไม่พร้อมหรือว่าไม่มีความยับยั้งชั่งใจทำให้เกิดปัญหาไม่มีการเตรียมพร้อมในเรื่องการป้องกันทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น การมีภาวะเป็นมารดานอกสมรสและการมีลูกนอกสมรส การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพของมารดาและทารกได้ ปัญหาทางเศรษฐกิจซึ่งมารดาอาจต้องออกจากโรงเรียน ปัญหาครอบครัวและความขัดแย้งกับบิดามารดา โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอ็ดส์ ปัญหาทำแท้งผิดกฎหมาย พบว่าในเรื่องของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนาและการทำแท้ง จากรายงานของกองสถิติสาธารณสุข (2533) พบว่าสถิติจำนวนเกิดมีชีพของมารดาในกลุ่มอายุน้อยกว่า 20 ปีมีอัตราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.2 ในปี 2529 เป็นร้อยละ 13.5 ในปี 2533 วัยรุ่นเป็นวัยที่สภาพที่ร่างกายและจิตใจยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ การตั้งครรภ์ทำให้มารดาเสี่ยงต่ออันตรายทั้งในระยะตั้งครรภ์ ขณะคลอด และต่อทารก ได้มากกว่าผู้ที่อายุ 20 ปีขึ้นไป เชื่อว่าการตั้งครรภ์ที่ไม่มีความพร้อม และบางครั้งก็นำมาสู่ปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนาและการทำแท้งในที่สุด นอกจากปัญหาการตั้งครรภ์โดยไม่พึงปรารถนาแล้วยังพบว่าปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นมาก โดยเฉพาะโรคเอ็ดส์ที่กำลังเป็นปัญหาสาธารณสุขพบว่าจากสถิติจำนวนผู้ป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ พ.ศ.2527-2541 ของกระทรวงสาธารณสุข (รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวง ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 2542) ผู้ป่วยเอ็ดส์ในกลุ่มอายุ 15-9 ปี เป็นเพศชายจำนวน 499 หญิง 599 รวม 1098 คิดเป็นร้อยละ 1.10 ของจำนวนประชากรทั้งหมด จะเห็นได้ว่าในกลุ่มอายุนี้นี้เป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่และเป็นกำลังของประเทศ เมื่อแยกตามอาชีพ ในกลุ่มของนักเรียน นักศึกษาในปี

2540 มีการติดเชื้อเอดส์คิดเป็นร้อยละ 0.36 เปรียบเทียบกับปี 2541 คิดเป็นร้อยละ 0.44 จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มของการติดเชื้อเพิ่มขึ้น ปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศหลายด้าน ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของตัววัยรุ่นเองอีกด้วย

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีปัจจัยที่สำคัญหลายอย่าง ที่จะนำสู่การตอบสนองต่อการรับรู้และทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะแสดงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศออกมา เมื่อวิเคราะห์พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศตามแนวคิดของ กรีน และเครนเตอร์ (Green & Kreuter, 1991) ที่ได้เสนอแนวทางในการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมประกอบด้วย ปัจจัยนำ ปัจจัยสนับสนุน ปัจจัยเอื้ออำนวย โดยปัจจัยนำ เป็นปัจจัยเฉพาะบุคคลที่จูงใจให้เกิดพฤติกรรม ประกอบด้วย ความรู้ ค่านิยม และความเชื่อ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ค่านิยม และความเชื่อที่ได้มีการศึกษาของ แสงอัมพา บำรุงธรรม (2543) โดยพบว่าทัศนคติ ค่านิยมของสังคมเป็นวิถีของการจัดรูปแบบความประพฤติที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นมาตรฐาน เป็นแบบแผนสำหรับการตัดสินใจ เป็นแรงจูงใจ สำหรับการยึดถือในการปฏิบัติตัวของคนในสังคม และแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อ (Rotter, 1966, p.2 อ้างใน แสงอัมพา บำรุงธรรม, 2543) ความเชื่อของแต่ละบุคคลเกิดขึ้นได้ทั้งภายในและภายนอกตนโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมว่าถ้ามีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลจนกลายเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญในตัวบุคคล จะก่อให้เกิดความเชื่ออำนาจภายใน ภายนอก ถ้าประสบการณ์ของบุคคลได้รับการเสริมบ่ม เมื่อแสดงพฤติกรรมเดิมจะทำให้บุคคลนั้นเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นผลจากความสามารถของตนเอง ความเชื่อเช่นนี้เรียกว่า ความเชื่ออำนาจภายในตน หากพฤติกรรมไม่ได้แรงเสริมจะทำให้บุคคลนั้นรับรู้ถึงสิ่งที่ได้รับนั้น ไม่ได้เป็นผลจากการกระทำของตนเอง แต่เป็นเพราะโชคชะตา มีสิ่งทวดา ความบังเอิญ หรือสิ่งแวดล้อมบันดาล ซึ่งความเชื่อเช่นนี้เป็นความเชื่อของอำนาจภายนอกตน ปัจจัยสนับสนุน เป็นปัจจัยที่อำนวยความสะดวกในการเกิดพฤติกรรมนั้น ได้แก่ อิทธิพลของเพื่อน ครอบครัว การดื่มสุรา สื่อ สิ่งพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดการขัดเกลาทางสังคมของ แสงอัมพา บำรุงธรรม ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการเรียนรู้ทางตรงเป็นการเรียนรู้ที่บุคคลปฏิบัติถูกต้องตามแบบแผนที่สังคมนั้นกำหนดไว้ การเรียนรู้ทางตรงจะพบได้ในสถาบันครอบครัว โรงเรียน วัด การเรียนรู้ทางอ้อมเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกตและเลียนแบบ เช่น ลูกเลียนแบบการแสดงออกของพ่อแม่ จากกลุ่มเพื่อนหรือจากสื่อต่าง ๆ ปัจจัยเอื้ออำนวย คือ สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมทำให้เกิดพฤติกรรม เช่น การอยู่ใกล้สถานเริงรมย์ หรือสถานบริการทางเพศ นอกจากนั้นในตัววัยรุ่นเองยังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรวิทยา ด้านร่างกาย

การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก็เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่สามารถทำให้วัยรุ่นถ้าไม่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของตนเองแล้วอาจจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้เช่นกัน

จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเป็นปัจจัยหลัก ซึ่งก็มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะนี้มาทุกยุคทุกสมัย แต่ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในปัจจุบันนี้มีอิทธิพลอย่างมาก ที่จะส่งผลให้วัยรุ่นแสดงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างง่ายดายจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านความเจริญในปัจจุบันซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะโครงสร้างทางครอบครัวทำให้ไม่มีเวลาดูแลลูกหลาน ผู้ปกครองต้องมาทำงานทำในเมืองใหญ่ ๆ หรือมีปัญหาครอบครัวแตกแยก ภาระในการดูแลบุตรหลานจึงตกเป็นของ ปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้การเอาใจใส่ดูแลไม่ทั่วถึง แม้กระทั่งการคบเพื่อนฝูง หรือการมีคูรัก หรือมีการเช่าอยู่หอพักทำให้มีอิสระในการเที่ยวหรือคบเพื่อนชาย เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความเจริญก้าวหน้าของสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางภาพยนตร์ นิตยสาร หรือความก้าวหน้าทางการสื่อสาร เช่น อินเทอร์เน็ต ทำให้วัยรุ่นมีการเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่จากสิ่งเหล่านี้ซึ่งมีการนำเสนอทั้งสื่อที่สร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์โดยเฉพาะเรื่องเพศสัมพันธ์ และจากการเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่นี้เอง ทำให้การรับรู้ ทักษะคิด ค่านิยม แนวความคิด ของวัยรุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์ เปลี่ยนไปมองเป็นเรื่องปกติที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมีการเปิดเผยในเรื่องเพศมากขึ้น ทำให้ขัดกับความคิดเดิมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคมไทยว่าเป็นผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว การมีเพศสัมพันธ์กับชายโดยไม่มีการแต่งงานเป็นเรื่องที่น่าอับอาย ผู้หญิงไม่ควรอยู่ตามลำพังกับผู้ชาย เป็นต้น และเป็นปัญหาที่มีแนวโน้มทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน

ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพสังคมและวัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้ผลกระทบต่อการรับรู้ ค่านิยม ทักษะคิด แนวความคิดของวัยรุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์ จนกระทั่งเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศขึ้นมากมายในปัจจุบันซึ่งขัดกับแนวความคิด บรรทัดฐานของสังคมไทย จังหวัดแพร่เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับผลกระทบกับการเปลี่ยนแปลงในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่าจากการศึกษาของ ภูซังค์ วีรพลิน และคณะ (2535) ศึกษาความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับโรคเอดส์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดแพร่ จำนวน 2,919 คน พบว่า ร้อยละ 26.7 มีประสบการณ์ทางเพศ ร้อยละ 46.68 มีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุ 15 ปี ใช้ถุงยางอนามัยบางครั้ง ร้อยละ 11.6 และไม่ใช้เลย ร้อยละ 9 เคยสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองร้อยละ 45.1 ด้านทัศนคติ ส่วนใหญ่คิดว่าการหาประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงานเป็นสิ่งจำเป็น และจากการศึกษาของ จวีรวรรณ ไวยเนตร และคณะ (2540) ได้สำรวจพฤติกรรม

เสี่ยงด้านเพศสัมพันธ์ในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ในจังหวัดแพร่พบว่า หญิงตั้งครรภ์มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก อายุ 15 ปี มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุต่ำกว่า 20 ปีร้อยละ 50.4 โดยส่วนใหญ่ อายุ 20 ปี ร้อยละ 14.4 และอายุมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 49.6 มีรายงานการศึกษา การพัฒนาระบบเครือข่ายและติดตามประเมินผลการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์อย่างมีส่วนร่วมของจังหวัดแพร่ ในพื้นที่ เขต 9 (2543) พบว่าในเรื่องเจตคติต่อโรคเอดส์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้ทัศนะว่า ชายที่แต่งงานแล้วมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการหรือหญิงทั่วไปเป็นเรื่องปกติ ร้อยละ 73.8 รองลงมา ได้แก่ ชายโสดที่มีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการหรือหญิงทั่วไปเป็นเรื่องปกติ ร้อยละ 53.1 การรณรงค์ ป้องกันโรคเอดส์เป็นการเสียเวลาไม่คุ้มค่า ร้อยละ 69.2 ส่วนเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ก็ไม่แตกต่างกันคือ ชายที่แต่งงานแล้วมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการหรือหญิงทั่วไปเป็นเรื่อง ปกติ ร้อยละ 71.5 ชายโสดมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการหรือหญิงทั่วไปถือเป็นเรื่องปกติ ร้อยละ 56.3 การรณรงค์โรคเอดส์เป็นการเสียเวลาไม่คุ้มค่า ร้อยละ 64.4 ส่วนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยง ทางเพศของนักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกค่อนข้างน้อย คือ 14.75 ปีโดยมีเพศสัมพันธ์กับ แฟนหรือคนรัก เพื่อนสนิท ร้อยละ 5.45 ใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 18.24 และในปีที่ผ่านมามีเพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก เพื่อนสนิท ร้อยละ 9.09 ใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 6.06 สำหรับนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 17 ปี โดยมี เพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับ แฟน คนรัก ร้อยละ 0.58 ใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ 72.43 และมี เพศสัมพันธ์ในปีที่ผ่านมากับแฟน คนรัก เพื่อนสนิท ร้อยละ 0.29 โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย

นอกจากนั้นได้สอบถามอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่แห่งหนึ่งซึ่งพบว่า นักเรียนที่ต้องออกจากโรงเรียนก่อนการสำเร็จการศึกษานั้นบางส่วนมีเหตุผลมาจากการตั้งครรภ์ ในวัยเรียนทุกปีการศึกษา แต่ทางโรงเรียนไม่สามารถที่จะระบุเป็นสถิติให้อ้างอิงได้เนื่องจากเป็น ความลับของทางโรงเรียน จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่ เป็นปัญหาที่สำคัญ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่ว่าปัจจัยทางด้าน สังคมและวัฒนธรรม มีผลต่อการรับรู้ ทัศนคติ ค่านิยมความคิดของวัยรุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์ อย่างไร จนนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหรือไม่ เพื่อที่จะเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมให้เป็นพฤติกรรมที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไป ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันเพื่อเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทำการศึกษาปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางวัฒนธรรม ที่นำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาวัยรุ่นครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ กลุ่มเพื่อน การมีครอบครัว สื่อต่าง ๆ เช่น นิตยสารต่าง ๆ หนังสือการ์ตูนโป๊ สื่อภาพยนตร์ทั้งในรูปแบบวิดีโอ วีซีดี และปัจจัยทางวัฒนธรรม ทั้งปัจจัยทางครอบครัวที่มีบทบาทต่อการขัดเกลาวัฒนธรรมชั้นพื้นฐาน กระแสการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมสมัยใหม่ เช่น รสนิยมในเรื่องการแต่งกายตามแฟชั่น ความนิยมใช้สื่อฟุ่มเฟือย เช่น โทรศัพท์มือถือ เครื่องแต่งกาย มีผลกระทบต่อก่านิยม ทักษะคิด แนวความคิดและเป็นปัจจัยนำไปสู่ในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่

ขอบเขตประชากร

การศึกษาวัยรุ่นครั้งนี้จะทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเขตอำเภอเมือง จังหวัดแพร่เท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ปัจจัยทางกลุ่มเพื่อน ที่มีอิทธิพลในการให้ความกระจ่างเรื่องเพศสัมพันธ์ หรือเป็นที่ปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ การเป็นแบบอย่างทำตาม ปัจจัยการมีครอบครัว ความใกล้ชิดชักนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ปัจจัยทางด้านสื่อที่อยู่ใกล้ชิดตัวสามารถให้คำตอบในเรื่องเพศได้ เช่น หนังสือ นิตยสารต่าง ๆ การ์ตูน ภาพยนตร์ วีซีดี วีดีโอ

ปัจจัยทางวัฒนธรรม หมายถึง ปัจจัยด้านการขัดเกลาวัฒนธรรมชั้นพื้นฐานที่มีผลต่อการปลูกฝังวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมในการประพฤติปฏิบัติตน โดยจะเป็นปัจจัยทางด้านครอบครัวที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย มีโครงสร้างเป็นอย่างไร เช่น ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย หรืออาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดามารดา มีการเลี้ยงดูลักษณะไหน ให้ความเป็นอิสระอย่างไร ใครเป็นผู้เลี้ยงดู ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นอย่างไรการให้ความรู้หรือคำแนะนำในเรื่องเพศเป็นอย่างไร รวมถึงกระแสวัฒนธรรมการแสดงออกของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งแสดงออกในเรื่องของการแต่งกาย การบริโภคสื่อต่าง ๆ ที่วัยรุ่นให้ความสนใจในปัจจุบัน เช่น นิตยสาร ภาพยนตร์ อินเตอร์เน็ต รวมถึงการนิยมวัตถุที่ทันสมัย เช่น โทรศัพท์มือถือ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง พฤติกรรมที่ทำให้วัยรุ่นมีโอกาสเกิดปัญหาทางเพศสัมพันธ์ โดยหมายถึงพฤติกรรมดังนี้ คือ อายุที่เริ่มมีเพศสัมพันธ์หรือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การคบเพื่อนต่างเพศ การมีคู่อรัก การเปลี่ยนคู่ การไปมาหาสู่เพศตรงข้าม การไม่ใช้ถุงยางรวมการจัดการเมื่อมีอารมณ์ทางเพศ การเที่ยวสถานเริงรมย์

ทัศนคติและค่านิยมในการศึกษา หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิดต่อพฤติกรรมการแสดงออกในเรื่องเพศสัมพันธ์ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส การคบเพื่อนหรือการมีคู่อรัก การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การใช้ไม่ใช้ถุงยางอนามัย พฤติกรรมก่อนที่จะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ เช่น การดื่มสุรา หรือการใช้สารเสพติด

วัยรุ่น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในจังหวัดแพร่ ทั้งสังกัด สามัญศึกษา และอาชีวศึกษา ซึ่งอาจจะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศหรือไม่ก็ได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบว่ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางวัฒนธรรมในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อทัศนคติ ค่านิยม แนวความคิดในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างไร
2. ทำให้ทราบว่ทัศนคติ ค่านิยม แนวความคิดและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดแพร่เป็นอย่างไร
3. เพื่อนำผลการศึกษาในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนในเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศให้เหมาะสมและทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป